

Til medlemmer af Europaudvalget

Henvendelse fra Plastic Change vedrørende forordningen om forebyggelse af tab af plastgranulat (pellets) for at reducere mikroplastforurening.

EU-Kommissionen har fremsat forslag til en ny forordning om forebyggelse af tab af plastikpellets under transport og opbevaring.

Plastikpellets er råvaren i stort set alle plastikprodukter, og de fragtes og transporteres derfor rundt i hele verden, herunder i EU. Det har store konsekvenser for miljø og natur, at store mængder pellets går tabt til miljøet, fordi de ikke håndteres og opbevares forsvarligt.

I forbindelse med at Europaudvalget skal afgive mandat til regeringens forhandlingsoplæg har Plastic Change en række bekymringer, vi gerne vil dele med udvalget. Dette gælder især det kritisable i, at Danmark ikke bakker op om at kravene skal omfatte maritim transport, idet en stor del af plastikforureningen med pellets netop sker i og på havet.

Regeringen er mindre ambitiøs end Europa-Parlamentet

Vi mener ikke, at Kommissionens forslag, som Danmark bakker op om, er ambitiøst nok. Det mener et flertal i Europa-Parlamentet (EP) heller ikke, og derfor har EP føjet nogle afgørende elementer til forslaget, som har forbedret dets miljøeffekt væsentligt. Det er oplagt for Danmark at sætte samme ambitionsniveau ved forhandlingerne i Rådet, men det er tilsyneladende ikke det, som regeringen lægger op til.

Maritim transport af plastikpellets bør omfattes

EP valgte at udvide anvendelsesområdet af den kommende forordning, så kravene til bedre håndtering af pellets ikke kun gælder transport af pellets til lands og i indre vandveje, men også transport på havet. Dette element er afgørende for at sikre en reel begrænsning af de store mængder pellets, der udledes til vores miljø og natur, da rigtig meget forurening med pellets sker på og i havet. Vi er som miljøorganisation enige med EP, når de beskriver transport af plastikpellets på havet som en højrisikoaktivitet. Derfor bør netop denne transport af pellets naturligvis være omfattet af krav til bedre håndtering for at undgå forurening i havet.

Mærsk bag millioner af tabte pellets tidligere i år

Ud over den løbende forurening med pellets, som sker hver dag grundet mangelfuld håndtering, er pellets også jævnlige skyld i deciderede miljøkatastrofer, når der sker store spild. Disse sker stort set altid på havet ved tab af containere¹. Seneste eksempel er fra tidligere i år, hvor millioner af plastikpellets skyllede op på strandene i Nordspanien, efter at seks containere, heraf en container indeholdende plastikpellets, blev tabt fra et Maersk-skib i havet nord for Portugal². De lokale myndigheder klassificerede det som en miljøkatastrofe, og selvom lokale kræfter forsøgte at rydde op, er det umuligt at indsamle millioner af pellets, når de først er udledt til havet. Pellets bliver heller ikke nedbrudt i havet, men ophober sig i miljøet og indtages af dyr, spreder sig over store afstande, bidrager til kemikalieforurening og ender i sidste ende som endnu mindre plastikpartikler, der kan optages i menneskers fødekæder og kroppe.

---

¹ <https://www.nurdlehunt.org.uk/the-problem.html>

² Ekstra Bladet, 2024: <https://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/nyt-maersk-kaos-millioner-af-plastikkugler-skyller-op/10086927> The Guardian, 2024: <https://www.theguardian.com/world/2024/jan/09/northern-spain-plastic-pellets-cargo-spill-beaches>

Vesterhavet er fyldt med plastikpellets

Pellets i havmiljøet og på strandene er også et problem i Danmark. På den danske vestkyst ligger de i store mængder, og man kan indsamle flere hundrede pellets på få minutter, jf. billederne nedenfor. Dette er pellets tabt i havet, som er spredt med bølger og vind langt op på stranden.

Globale tiltag er usikre og har lange udsigter

Regeringen henviser til, at krav til maritim transport af pellets skal komme fra den Internationale Maritime Organisation (IMO). Problemet er bare, at udfaldet af forhandlingerne i IMO er usikre, både hvad angår indhold og tidsperspektiv, bl.a. pga. stor modstand fra olielande som Saudi Arabien og De Forenede Arabiske Emirater. Ingen kan på nuværende tidspunkt vide, om det lykkes at regulere tab af pellets med globale krav fra IMO. Derfor er det ganske alvorligt, hvis EU forpasser denne chance for i det mindste at regulere håndtering af pellets internt i EU og dermed både stoppe forureningen i europæiske farvande hurtigere samt sætte et globalt eksempel, der kan vise vejen for forhåbentlig kommende IMO-foranstaltninger. En ting vi ved med sikker er nemlig også, at disse eventuelle globale krav ikke vil blive en realitet inden for en overskuelig fremtid. Manglende handling fra Danmarks og EU's side vil altså betyde, at den voldsomme forurening med pellets i havet kan fortsætte i mange år endnu.

Forurening skal stoppes uanset transportørens størrelse

Regeringen bakker i sit oplæg op om den differentiering af kravene, som indgår i Kommissionens forslag, og som blandt andet betyder, at kun mellemstore og store virksomheder, der håndterer mere end 1000 tons pellets om året, er omfattet af kravene. Også her er den danske regering mindre ambitiøs end EP, der besluttede at også små virksomheder, der håndterer mere end 1000 tons pellets om året skulle omfattes af nogle af kravene. Danmark bør som minimum lægge sig på linje med EP her³. Værdikædeansvaret, som er vigtigt for at sikre både lige vilkår og en tilstrækkelig effekt af forordningen, opnås ikke, når så mange virksomheder undtages. Til grænsen på 1000 tons kan det bemærkes, at et enkelt kilo plastikpellets indeholder omkring 50.000 pellets. Et ton indeholder 50

---

³ Som miljøorganisation er det vores klare anbefaling, at alle virksomheder, der håndterer pellets, omfattes af krav til håndtering af disse, alene med undtagelse af mikrovirksomheder og fx forskere, der benytter meget små mængder pellets.

millioner pellets, og 1000 tons indeholder hele 50 milliarder pellets. Det er altså ikke små aktører, der undtages fra ansvar.

Danmark bør bakke op om følgende forbedringer som indgår i EP's forslag:

- Definition af pellets bør omfatte alle former for plastråvarer (også pulver og flager).
- Visse krav bør også gælde små virksomheder, der håndterer mere end 1000 tons pellets om året.
- Krav bør gælde maritim transport af pellets.
- Krav bør gælde ikke-EU transportører af pellets.
- Mål om nul-tab af pellets bør inkluderes i artikel 1.
- Forebyggelseskrav i bilag 1 og 3 bør gøres bindende og stærkere (se EP's detaljerede ændringer af annexer).
- Obligatorisk træning for personale bør tilføjes i artikel 4 og for transportører i bilag 3.
- Tidsperioden mellem to rapporteringer i artikel 5 bør forkortes.
- Bilag med skabelon for at sikre en harmoniseret rapportering af alle tab af pellets bør tilføjes.
- Bilag og artikel 3a om mærkning af pelletsopbevaring og transportemballage bør tilføjes.

Opsummerende bør Danmark arbejde for, at Rådets holdning støtter bindende og stærkere krav til både transportører og operatører, holder fast i EP's udvidede anvendelsesområde, inkluderer certificeringskrav for små virksomheder, der håndterer over 1000 tons (og gøre dette til en regelmæssig ting i stedet for en enkeltstående), tilslutter sig EP i opfordringen til harmoniseret rapportering og tydelig mærkning af emballage med angivelse af indhold og tilhørende miljørisiko.

Hvorfor er plastikpellets i miljø, hav og natur et problem?

- Hver dag bliver store mængder plastikpellets tabt i vores havmiljø og natur. Det skønnes, at der årligt tabes mellem 52.000 og 184.000 tons plastpellets i miljøet i EU, svarende til mellem 2.100 og 7.300 lastbiler fyldt med små stykker plastik. Det vil sige, at der hver dag udledes mellem 5 og 20 lastbiler fyldt med pellets hver eneste dag alene i EU.
- Plastikpellets vurderes at være den tredje største kilde til mikroplastforurening i EU og den anden største kilde på globalt plan⁴.
- Når plastikpellets først er tabt i hav eller natur, bliver de lynhurtigt spredt over store afstande, er stort set umulige at rydde op og forsvinder aldrig helt fra miljøet. De nedbrydes i stedet til mikro- og nanopartikler, der er påvist at ende i menneskers kroppe⁵.
- Plastikpellets er skadelige for både dyreliv og økosystemer samt bidrager til kemikalie- og mikroplastforurening.
- Plastikpellets findes også i store mængder i den danske natur. Plastic Change har bl.a. dokumenteret forurening med pellets på forskellige lokationer i Jylland nær plastikfabrikker samt på strandene ved den danske vestkyst.

På vegne af Plastic Change:

Malene Høj Mortensen, politisk chef i Plastic Change.

Tlf. 27280593. Mail: mhm@plasticchange.org.

---

⁴ <https://www.nurdlehunt.org.uk/the-problem.html>

⁵ Kronik i Politiken af Henrik Beha Pedersen, Plastic Change samt en række danskere forskere: <https://politiken.dk/debat/kroniken/art9317631/Mikroplastik-er-overalt-og-udfordrer-vores-sundhed>